

Waarachtig: passie voor het beroep!

KRIS DOUMA

Kris Douma is voorzitter van de NBA

Dit magazine verschijnt enkele dagen voor de ledenvergadering van de NBA, dus een al te controversieel onderwerp is een risico, bedacht ik me bij het nadenken over deze column. Daarom hier geen inhoudelijke stellingnames, maar wel de 'hoop' op voldragen besluitvorming. De discussies die in aanloop naar die ledenvergadering worden gevoerd over het nieuwe beroepsprofiel mag je zeker stevig noemen. Maar ze getuigen ook van 'passie' voor het beroep.

Daar liet ik mijn gedachten nog eens over gaan. Op de een of andere manier kon ik niet los komen van de gedachte aan het werk van de Duitse filosoof en winnaar van de Erasmusprijs, Jürgen Habermas. Een van zijn stellingen is dat mensen beschikken over het vermogen zinvol met elkaar te spreken op basis van een 'meervoudige rationaliteit'. Wat hij daarmee bedoelt is dat mensen in staat zijn om van een uitspraak zowel te zeggen dat die uitspraak 'waar' (of onwaar), 'rechtvaardig' (of onrechtvaardig) en 'waarachtig' (of onwaarachtig) is.

Misschien klinkt dit allemaal wat te theoretisch. Maar in de wereld van

accountants wordt wel eens de uitspraak gehoord "het klopt wel, maar het deugt niet". Kern van het vak van accountant is het toevoegen van betrouwbaarheid aan (financiële) informatie ten behoeve van het maatschappelijk verkeer. In ieder geval impliceert het woord 'betrouwbaarheid' dat de informatie 'waar' moet zijn. Maar moet die informatie ook 'rechtvaardig' zijn? In zekere zin wel, immers, er mag geen sprake zijn van overtreding van wet- en regelgeving en als dat wel het geval is, maakt de accountant daarvan melding. Daarbij legt de accountant niet zelf de 'lat', maar conformeert zich aan de door de wetgever bepaalde 'lat' van 'rechtvaardigheid'.

Rest de derde vorm van rationaliteit, 'waarachtigheid'. Dat gaat in essentie over 'integriteit', ofwel de vraag of iemand bereid is zijn of haar gedrag, het daadwerkelijk handelen, in overeenstemming te laten zijn met de gedane uitspraken. Voorbeeld: een van je kinderen vraagt je of het een goed idee is te gaan werken bij de onderneming waar je net de controle hebt afgerond met een goedkeurende verklaring. Als je daarop volmondig 'ja' kunt antwoorden, heb je in het afgeven van die goedkeurende

verklaring waarschijnlijk ook 'waarachtig' gehandeld. In die 'waarachtigheid' zit ook de 'passie' waarover ik net sprak. De 'passie' van accountants om in het toevoegen van betrouwbaarheid aan de (financiële) informatie van de onderneming 'waarachtig' te handelen.

Uiteindelijk is dat waar het om draait, dat de gebruiker van de jaarrekening, of dat nu een vakbondsbestuurder, bank, subsidieverstrekker, ngo of investeerder is, ervan uit mag gaan dat het waar, rechtmatig en waarachtig is, dat het 'deugt'. Ik hoop dat over een aantal dagen op de ledenvergadering van de NBA opnieuw te zien: goede besluitvorming over het nieuwe beroepsprofiel op basis van waarheid, rechtvaardigheid, waarachtigheid en, ja zeker, passie voor het beroep. Wat zou dat mooi zijn! ←